

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avrea Clavis Paradisi Beatorvm, Omnibvs Christianis,
maxime Clericis, quotidie vsurpanda, praecipue hac
funestâ atque moesta belli tempestate**

Nicolartius, Petrus

Coloniae, 1643

Porta caeli octaua ad Austrum. Aedificata ex fortitudinis patientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10096

bilitati vnctio exterior, postulatam humilibus indicans robur, batizandis, in pectore. d. 11. Ecclesiasticarum. batizatis, in capite. de consec. d. 4. postquam. confirmatis, in fronte. d. 85. presbyteros. morientibus, in membris. ib. c. illud. regibus, in brachio. 2. q. 7. plerumque. Sacerdotibus, in digitis. d. 25. præterea. 16. q. 1. generaliter. Pontifici, in manibus & capite. d. 23. Episcopus. vt Episcopus ac Sacerdos suæ semper, propter quam vnctus est, infirmitatis humiliter memor, conseruet interius Dei robur. 8. q. 1. licet. commendatissima idcirco in Prælati est humilitas ac presbyteris. d. 99. ecce. d. 100. contra morem. quibus tamen ita nemo debet subijci humiliter, vt cogatur vitia illorum venerari. 2. q. 7. admonendi. nemo ita humiliari, vt velit in confessione mentiri. 22. q. 2. cum humilitatis. Docetur vera hæc Christi virtus institutione. d. 38. sedulo. Pulcherrima est, cum ei virginitas coniugitur. d. 30. hæc autem. S. Bern. rara virtus, humilitas honorata.

Porta cali octaua ad Austrum.

Ædificata ex fortitudinis patientia.

§. 70. **C**ONSIDERANDVM exemplū Domini nostri, quem Deus Pater, vt daret

daret nobis patientiæ & humilitatis exemplum, crucem sumere, & crucem subire voluit Cogita, si ipse Dei Filius tam multa acerba, indigna, & ignominiosa tuæ salutis causa perpeffus est; quid tu pro tua salute perferre non debeas. *Si Christum oportebat nostra causa pati, & ita intrare in gloriam suam: Luc. 24. cur nos quoque non patiamur, si in eandem gloriam intrare volumus?*

§. 71. 2. CONSIDERA exempla Sanctorum. Nullus enim est qui multa & grauia non sit perpeffus: (*Hebr. 11.*) plurimi enim sustinuerunt carceres, exilia, bonorum direptionem, seruitutem, damnationem in metalla, famem, sitim, nuditatem, morbos; plurimi etiam fidiculas, catastas, flagella, scorpiones, vngulas ferreas, candentes laminas, craticulas, sartagine, lentos ignes, iactus lapidum, laniatus ferarum, distractiones membrorum, & mille alia tormentorum genera tolerarunt: ad quæ, omnia, quæ nos patimur, ludus sunt & iocus. Perpende etiam labores & austeritatem vitæ, plurimorum Monachorum & Eremitarum, vt Pauli, Antonij, Hilarionis, Hieronymi, Simeonis Stylitæ, Danielis Stylitæ, Benedicti, Dominici Loricati, Romualdi, Bernardi, Guilielmi, Brunonis, Domini,

nici, Francisci Assisij, Francisci à Paula, Francisci Xauerij, & aliorum innumera-
bilibus. Omnibus infixum animo mane-
bat illud Apostoli, *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.* Act. 14.

§. 72. 3. **PERPENDE** illam Apostoli sen-
tentiam: *Non sunt condigna passiones huius
temporis ad futuram gloriam quæ reuelabi-
tur in nobis.* Rom. 8. Etiam si mille annis
pro vita æterna nobis esset laborandum, &
omnia Martyrum tormenta sustinenda,
hoc totum ad illam gloriam, & ad illa sem-
piterna gaudia perinde esset, ac si quis pro
Monarchia orbis obtinenda offerret vnū
quadrantem, vel modicum vnus horæ la-
borem. Imò illud esset longè minus; quia
temporanei laboris ad æternam merce-
dem nulla est proportio.

§. 73. 4. **CONSIDERA** quantas utilitates
afflictio secum adferat.

Primò, Satisfacit pro peccatis, seu pœ-
nis grauiissimis, quæ peccatis debentur, &
igne purgatorio essent lauandæ. (Concil.
Trident. sess. 14. cap. 9.) Modica paucorum
dierum tribulatio patiente tolerata, sæpè
est tanti apud Deum, quanti perpassio i-
gnis purgatorij multorum annorum.

Secundò, Purgat animam à peccatorum
sordibus, nempe à maculis & affectibus

pecca-

peccatorum. Sicut enim aurum purgatur igne, & probatissimum redditur: ita iustus in camino tribulationis. Tribulatio enim mentem excitat, vt ad Deum confugiat, & ab eo opem flagitet: quam vt impetret, dolet de peccatis, ob quæ plerumque afflictiones immittuntur, proponit vitæ emendationem, deserit pristinas nugas, & serio se ad Deum conuertit. Deniq; sensim cognoscit vanitatem huius mundi, & incipit suspirare ad cælestia. Contrà prosperitas facit nos obliuisci Dei & rerum cælestium, & plurimis peccatis inuoluit; iuxta illud Moyfis Deuteron. 32. *Incrassatus est dilectus & recalcitrauit, incrassatus, impinguatus, dilatatus: dereliquit Deum factorem suum, & recessit à Deo salutari suo.*

§. 74. *Tertio*, Tribulatio probat hominem, tum quia ostendit qualis sit, tum quia dat occasionem perfectæ virtutis. Si enim in afflictione constitutus perseueres firmus in obsequio Dei, omnia patienter de manu eius accipiens; signum est te solida virtute præditum, & perfectum esse Christianum. Hoc sensu Iacobi i. dicitur: *Patientia opus perfectum habet.* Si verò fueris impatiens, proximis mala imprecando, contra Deum murmurando, viam iustitiæ deserendo, voluptatibus & vitiis te addicendo,

do, ad hæreticorum & atheorum castra transeundo; signum est te antea quoque parum in virtute solidum extitisse. Hoc sensu dicitur Prouerb. 17. *Sicut igne probatur argentum & aurum in camino, ita corda probat Dominus.*

§. 75. *Quartò*, Facit nos Christo similes, qui in hac vita maximas omnis generis afflictiones sustinuit. Quòd si Christo similes quoque erimus in gloria. *Si compatimur, & conregnabimus.* Rom. 8. *Si Christi passionibus communicauerimus, in reuelatione gloria eius gaudebimus exultantes.* I. Pet. 4. Etsi tribulatio per se non sit amabilis, tamen quia nos configurat & similes facit Christo, valdè amabilis redditur, præsertim accedente tanto fructu.

Quintò, Facit hominem beatum in hac vita propter certissimam spem vitæ æternæ. Vnde Iacobus Apostolus ait: *Omne gaudium existimate fratres, cum in varias tentationes (id est, tribulationes) incideritis.* Iac. 1. Et infra: *Beatus vir qui suffert tentationem: quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se.*

§. 76. 5. CONSIDERA illam sententiam Apostoli: *Id quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum*

dum in sublimitate aeternum gloria pondus operatur in nobis. 2. Cor. 4. Expende singulas antitheses. Tribulatio est momentanea, sed gloria qua compensatur est aeterna: tribulatio est leuis, sed gloriae pondus immensum: tribulatio in terris, sed gloria in sublimitate inter Angelos. Quis non amplectatur amariusculam portionem, quae aeternam confert sanitatem & vigorem?

§. 77. 6. CONSIDERA, non posse tibi tot obuenire afflictiones vel hominum malignitate, vel alia ratione, quin mille cuplo amplius merearis. Cum enim vel vnicum peccatum mortiferum mereatur poenam ignis sempiternam; multo magis meretur omnes huius vitae afflictiones. Quod si putares te nunquam mortiferè peccasse (quamquam id non facile sibi quis persuadere debeat) scias tamen quotidiana peccata huiusmodi afflictiones, & longè maiores mereri. Itaque quidquid tibi acciderit calamitatum, accipe de manu Domini cum gratiarum actione; & cogita te longè maiora promeritum, ac proinde benigne & clementer tecum agi, vt leui & breui afflictione redimas aeternam.

§. 78. 7. CONSIDERA, tribulationem esse signum diuini amoris. Quia enim te Deus amat, vult te hic purgare & expo-
lire.

Christianitatis thorax impenetrabilis. 59
lire, & tanquam lapidem viuum aptare su-
perna: ciuitati. *Quem enim diligit Domi-
nus castigat: flagellat autem omnem filium
quem suscipit.* Prou. 3. Inimicos verò suos,
qui æterno reseruantur igni, permittit hinc
prosperis rebus vti & abuti. *Hebr. 12.*

§. 79. 8. CONSIDERA, si impatiens fue-
ris, te omnem fructum quem ex tribula-
tione capere poteras, perdere; & sensum
mali per impatientiam non mitigari, sed
exasperari: per patientiam verò non solū
mitigari, sed tantam sæpè consolationem
infundi, vt malum vix sentiatur, vel etiam
penitus obruatur.

His perpensis, statue tecum omnia quæ
tibi acciderint, accipere de manu Domini,
cogitando mille cuplo plura & grauiora te
promeritum. Secundò statues, non solū
illa patienter, sed etiam cum gaudio fer-
re, cum tanta bona per tribulationem tibi
sint obuentura.

NOT. §. 80. *Patiētia merito sublimis Phi-
losophia* vocatur à Christianis. nā Dei præ-
cipuos, & amicos impetit, & filios flagel-
lat, vt merito dicat S. Augustinus, si necdū
cœpisti pati, necdum cœpisti esse Christia-
nus. *Ea est clericorum vestis: Christianorum
gladius.* At enim vt ex spinis, rosa; vt ex acu-
leo, mel; vt ex aspide, antidotus, sic ex car-
salus.

salus. *In patientia possidebis animam.* Lu. II.
 S. Paulus prostratus est, vt cæcicaretur: cæcatus,
 vt mutaretur; mutatus, vt mitteretur;
 missus, vt qualia in errore patrarat, talia
 pro veritate pateretur. 23. q. 4. displicet.
 Qui propter incentiua vitiorum, corpus
 suum vigiliis, orationibus, flagellis & ca-
 stigationibus, in seruitutem redegit. 32. q.
 5. si Paulus. Ita Apostolus approbat id, qui
 docetur. 7. q. 1. aduersitas. Calamitatem nō
 esse signum reprobationis, sed exercitium
 virtutis. Nam pie aduersatur, qui corripit
 vitiosum. 23. q. 5. can. 1. med. vtiliterque la-
 troni præcidit membra, qui ipsum hoc re-
 trahit à malo. ib. q. 3. si quis fortitudinem.
 redderet enim malo malum antichristia-
 ne, qui inimicum suum ad præcipitium
 euntem non reuocaret à via. ib. q. 4. quid
 faciet. Hoc Dei monito, veterumq; exem-
 plo, semper fuit pœna crimini, ex tempo-
 re legis, quæ sceleris interdictum est. 32. q.
 4. dixit Sara. tria solum sunt hominum ge-
 nera, quibus vindicta differtur, diuino re-
 seruata iudicio. 23. q. 4. cum in lege. §. his
 ita. nimirum, cum desunt tibi vires, vel ab-
 est auctoritas, vel deficit probatio. Cætero-
 qui in quo quis peccat, in eodem & puniē-
 dus est. d. 94. si quis. cum sit culpa, non pu-
 nire culpam. d. 28. quia sunt. Est enim offi-
 cium

cium innocentis, non solum suam cauete culpam, sed & punire alienam. 33. q. 5. non est innocentia.

§. 81. Hinc nemini fas est, mirari afflictiones bonorum, prosperitatem malorum (contra Psal. 72.) quia afflictio, est bonis testificatio salutis; prosperitas, est malis testificatio (NB.) reprobationis. de pœn. d. 3. si quando. vbi can. sunt plures. distinguitur castigatio Dei in temporalem ac æternam. Temporalis, duplex est; vitæ & purgatorij. d. 25. quæ hujus est vitæ, est vel à Deo, vel ab homine. d. 45. sed illud. in eâ Dei, qua temporaliter conterimur, nihil est, nisi qui fingimus, mali. 15. q. 1. illa. sic ægritudo, paupertas, mors, bellum (vt nec stoicis) mala sunt piis. Mitis ergo Deus est, cum hic castigat, vt postea parcat. 23. q. 5. quid ergo. de pœn. d. 3. sunt plures. §. autoritas. aut cum castigat subito, licet grauitur, refecturus carbunculum. d. 19. Anastasius. Etiam cum hanc ad rei posteros transfert vindictam. de pœn. d. 3. illud. §. ecce. vbi laudatur, sic esse pactum & factum cum Achab. vel cum, plectit multos propter vnum. d. 45. sed illud. d. 46. si gens. 23. q. 4. si ea. 24. q. 1. non turbatur. vel eum plectit paucos, vt multitudo ad pœnitentiam compellatur. 23. q. 4. Guilifarius

rius. pluribus ille, & sæpe occultis, semper autem iustis de causis temporaliter flagellat, quos amat, filios. de pœn. d. 3. sunt plures. §. autoritas. at non nisi in meritum eorundem: tum etiam ne multiplicentur filij iniquitatis. 23. q. 4. est iniusta. acerbe aliquando, in tempus, ne in æternum. 23. q. 5. quid ergo. Illi, dumtaxat in æternum, qui cum Pharaone, flagellati vsq; destituuntur, multum castigati, parum emendati. de pœn. d. 3. l. c. non vero *bis in idipsum*, si non & *bis ad eundem*, immo semper. ib. frequenter & immeritos, in hac punit vita, propter alios. d. 42. §. 1. sic iustum pro iniusto, Petrum pro Iuda. 24. q. 1. non turbatur. & iniustum, propter iustum: leprâ Mariâ propter Moysen. 2. q. 7. plerunque. §. hoc etiâ.

§. 82. In punitioe, multa sunt consideranda: *dignitas* reorum, vt cum per eius subtractionem puniuntur. d. 50. contumaces. 2. q. 8. quisquis. *diuitia* domus, *nobilitas* generis, vt potius are, quam pelle, luant. 24. q. 1. qui contra (cuiusmodi, ex vi Legû, non debent tormentis examinari) *paupertas*, vt potius Pœnâ, quam crumena. ib. *Ordo*, vt moderate; alioqui iudex incurreret excommunic. d. 45. cum beatus. *religio*; quia regulares aliter luunt, quam ceteri. 18. q. 2. quidam monachorum. Denique *iudicij debilitas*;

bilitas; quia huiusmodi excessus non impu-
tantur ad poenam. 15. q. 1. si quis insanens.
Ecclesiastica poena dignitatibus priuat. 16.
q. 6. si Episcopum. in monasteria detrudit.
ib. de lapsis. carceri vel exilio deputat. 17.
q. 4. attendendum. pecunia aut peculio
multat. ib. si quis contumax. corporaliter
flagellat. 23. q. 5. can. 1. med. 32. q. 1. de bene-
dicto. excommunicat. 12. q. 4. si quis deinceps.
Quæ cum ab Ecclesia Dei manda-
ta sint, *Prælati* grauius offendet, si im-
punem aut immunem toleret culpam. 23.
q. 4. si is qui. (nam qui tolerat vitium, inui-
tat exitium) ob quam, aliasque causas, Dia-
bolus prælatos, vitio subditorum infestat:
vt capite languente membra fatiscant. 6.
q. 1. sunt plurimi. norint tamen isti contu-
maces subditi vindictam sibi cumulari, nõ
tumulari. d. 74. honoratur. fin. 23. q. 5. de Li-
guribus. d. 34. quorundam. quidni? vexare
proximum, præsertim prælatum, est ipsum
vexare Christum, quia prælati, Vicarius
est D. Christi. 7. q. 1. omnis. quod tamen cū
à subditis fit, prælati exemplo Christi pa-
tienter feret. ib. suggestum. Infames sunt,
qui faciunt, exilioque multandi. 3. q. 4.
Clericus. & can. seq. ita semper mali bonos
infestant. 3. q. 1. nulli dubium. Exemplo
S. Davidis, chlamidem mali regis *Saul* se

præcidisse dolentis, monetur subditus, quantumcunque sanctus, ne in *Prelatum*, dum toleratur, insurgat. 2. q. 7. plerumque. §. item. si insurgat. pie facit, qui corripit rebellem. 23. q. 5. nimium. §. 1. Nam amicus vtiliter verberans, præponitur amico inutiliter blandienti. 23. q. 4. nimium.

§. 83. Castigatio nonnunquam est par in vno peccato delinquentium: vt in *Simonia*, vbi accipiens & persolvens, æqualiter puniuntur. 1. q. 7. per illicitam. nam par pœna agentes & consentientes debet comprehendere. 17. q. 4. omnes par, non eadem semper, varia aliquando, ex personarum varietate. 12. q. 2. fraternitas. 14. q. 6. c. 1. fin. variata, non exasperata. pœ. d. 2. hæc autē verba. §. pœnæ. non vltius extendenda, quam delictum fuit in executione. ib. aggravanda secundum qualitatem delicti. 23. q. 1. non afferamus. & propter iniiciendum peccaturis metum. 17. q. 4. frater fin. 27. q. 2. quapropter. nec immutanda absq; causa. d. 29. necesse. sic absque sua culpa, non absq; causa, potest quis puniri: vt efficitur quis bigamus, quod duxerit corruptam, credens esse virginem. d. 51. qui in aliquo. Temperato semper punitionis canonice *rigore*, ex temporum necessitate, & rerum vtilitate. 1. q. 7. requiretis. Nihilominus

minus

minus posset rigor esse aliquando maior,
ratione effectus. v. c. excommunicatio, quæ
maior est omnibus. 24. q. 3. corripiantur,
occidit enim animam. ib. si habes. ii. q. 3.
nemo episcopor. ratione *durationis*: de-
gradatio. d. 50. si episcopus. ratione *seueri-
tatis*, corporatę, quę actualiter sentitur. 24.
q. 3. si habes. *opprobriatatis*: v. c. si fiat in ex-
patibuli reus, vel flagrio per compita.

§. 84. Effectus tribulationis & aduersi-
tatis bonus est, salus est. Pietas est, criminis
esse persecutorem. 23. q. 5. non est iniqui-
tas. non vos. duplex est persecutio: carna-
lis, qua malus persequitur bonum: & spiri-
tualis, qua bonus malum, sine recto, perse-
quitur. 23. q. 4. qui secundum. 6. q. 1. que-
scite. malus, male; vel inuidia cordis, vel
detractione oris, vel violentia operis. 6. q. 1.
sunt plurimi, quod permittit Deus, vt ex-
cellus bonorum ex hoc suffocentur. l. c.
boni laudabiliter obfistunt malis, ob cor-
rectionem. 23. q. 4. ille porro, mali damna-
biliter bonis. l. c. ideo Christus D. laudabi-
liter flagellauit vendentes in templo. l. c.
Atqui malis insidiari, non ratione zeli, sed
studio vindictę, est malis fieri parem. l. c.
remittuntur. & q. 7. quicumque. Ergo stul-
tus in culpa, fiat sapiens ex pœna. 27. d. 38,
quia ea. 27. q. 1. Si custos. fin. ne cum Ægy-

ptiis & flagelletur, nec emendetur. 15. q. 1. nec is. ac in æternum crucietur. 23. q. 5. quid ergo. Ipsa voluntas nostra, vt contumax leæna, est compescenda nobis, documento S. Pauli, qui prosternitur, nec Ecclesiam Dei prosternat. 23. q. 4. displicet. med. suo experimento magum Elymam, prædicationi suæ obfistentem cæcitate percutit, & Corinthium incestuosum Satanæ tradit. nam *qua nocent, docent: Phryx plagis emendatur. l. c. quod Christus. Idem flagellis impulsus, plus Apostolis ceteris laborauit in Domini vinea l. c. quis non. calcaria, campi, compendium.* prædicaturus in Italia, naufragium fecit, non in fluctibus cordis. 7. q. 1. aduersitas, cupit dissolui, & cum Christo esse: ei viuere, est Christus: ei mori est lucrum: tolerare, est studium. ib. ibi adunati, & fructus est. ib. atque mentis sanitas. 33. q. 4. can. 1. vnde & electum cælo vas virtutis est. d. 21. quamuis. 32. q. 5. si Paulus. Electum, quia probatum, vtrum vere diligeret Deum. 26. q. 5. nec mirum. si. vbi & discernitur probatio diuina ac humana. Probatio diuina mutat homines in viros; vastatores, in ædificatores. 23. q. 4. quis nos. vi probationis, manus impositæ persecutori, squamas ab oculis abigunt. ib.

§. 85. PATIENTIA, *qua opus habet perfectum,*

fectum. clypeo munitur heptaboëo, facit
ne tolerantia gratia mutetur in culpam.
7.q.1. cum percussio. cruciatus est, sed &
antidotus est. 5.q.5. vt Paulo stimulus car-
nis, calcar virtutis est. ib. Ea præditus Da-
nid, potest miles ire, in campum, non po-
test Deo struere templum. de consec. d. 1.
§. 1. hostis enim fuderat sanguinem: Deo
gratus miles, non templo dignus archite-
ctus. 23.q.1. noli. accipit virtutis augmen-
tum, ex naufragio Petrus. 11.q.3. in cunctis.
mittit ad puniendum crimē commissum.
6.q.1. sunt plurimi mittit ad consequendū
beatitatis sedes. 7.q.1. suggestum. Facit *pa-*
tientia, mundum eiusque pompam despi-
catui ducere. 24.q.3. displicet. malum fu-
gere. 23.q.4. qui peccat. bonum colere. ib.

Item PATIENTIA non sentit malorum
detractiones: non falsa iudicia. 6.q.1. dete-
riores. ex merito. non eorum malitiam,
quos corrigere nequit. 23.q.7.c.1. fin. d. 47.
omnes: nec eorum detegit defectus ad in-
famiam. d. 95. in scripturis. ob spem frugis.
d. 45. licet. hac spe posita, mortem infligit
sibi, qui non prohibet ab abero. d. 83. §. 1.
ouis scabiosa, ne pecora inficiat, reijciatur
à caulis. 24.q.3. refecandæ. Sic & peccator,
ne inficiat gentem. d. 45. sed illud. Sic Deus
peruersos reijcit hœdos in æternum: vt qui

D 3 . in hac

78 *Nona cali porta ad Austr. Apoc. 21. 12.*

in hac vita nunquam voluerunt abstinere à delicto, nunquam liberentur à supplicio. de pœn. d. 1. si Sacerdos §. potest. 12. q. 1. scimus. vbi grauior erit ignis Christianis, quam paganis. ibid. Purgatorij autē ignis Christianos, plus omni præsentis vitæ cruciatu, torquet. d. 25, qui in aliud.

Nona cali porta ad Austrum. Apoc. 21. 12.

Ædificata ex studio temperantia.

§. 86. **C**ONSIDERA quanta bona secum temperantia ferat; & quanta mala intemperantia.

1. Temperantia præstat corpus sanum, vegetum, agile, ad omnes suos motus expeditum, & omnia pœnè morborum genera pellit. Nam omnes ferè morbi ex intemperantia proueniunt.

2. Præstat longæuitatem, vt innumeris exemplis eorum, qui in summa abstinencia diutissimè vixerunt, ostendi potest. Cū enim excludat morbos, quibus vita plerumque ante tempus succidi solet, facit vt vita producat, donec exhausto calore natiuo, & humore primigenio, per se instar lucernæ extingatur. Hinc Scriptura Eccl. 37. *Qui abstinens est, adiciet vitam.*

3. Pre-